

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN
KLIMAAT

Mercredi

9-10-2019

Après-midi

Woensdag

9-10-2019

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Greet Daems à Philippe De Backer 1
(Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur l'extraction minière sous-marine (55000836C)

Orateurs: **Greet Daems, Philippe De Backer**, ministre de l'Agenda numérique - Télécommunications - Poste - Simplification administrative - Lutte contre la fraude sociale - Protection de la vie privée - Mer du Nord

Échange de vues avec le ministre de l'Agenda numérique, des Télécommunications et de la Poste, chargé de la Simplification administrative, de la Lutte contre la fraude sociale, de la Protection de la vie privée et de la Mer du Nord sur les dossiers urgents relatifs au climat. 3

Orateurs: **Philippe De Backer**, ministre de l'Agenda numérique - Télécommunications - Poste - Simplification administrative - Lutte contre la fraude sociale - Protection de la vie privée - Mer du Nord, **Bert Wollants, Tinne Van der Straeten, Greet Daems, Vincent Van Quickenborne**

INHOUD

Vraag van Greet Daems aan Philippe De Backer 1
(Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "Deep Sea Mining (DSM)" (55000836C)

Sprekers: **Greet Daems, Philippe De Backer**, minister van Digitale Agenda - Telecommunicatie - Post - Administratieve Vereenvoudiging - Bestrijding van de sociale fraude - Privacy - Noordzee

Gedachtewisseling met de minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee over de dringende klimaatdossiers. 3

Sprekers: **Philippe De Backer**, minister van Digitale Agenda - Telecommunicatie - Post - Administratieve Vereenvoudiging - Bestrijding van de sociale fraude - Privacy - Noordzee, **Bert Wollants, Tinne Van der Straeten, Greet Daems, Vincent Van Quickenborne**

COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

du

MERCREDI 9 OCTOBRE 2019

Après-midi

COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT

van

WOENSDAG 9 OKTOBER 2019

Namiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 16.00 uur en voorgezeten door de heer Vincent Van Quickenborne.

La réunion publique de commission est ouverte à 16 h 00 et présidée par M. Vincent Van Quickenborne.

01 Vraag van Greet Daems aan Philippe De Backer (Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post) over "Deep Sea Mining (DSM)" (55000836C)

01 Question de Greet Daems à Philippe De Backer (Agenda numérique, Télécommunications et Poste) sur l'extraction minière sous-marine (55000836C)

01.01 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, het Belgische bedrijf Global Sea Mineral Resources is actief in *deep sea mining*.

Deep sea mining wordt door de Europese Commissie gezien als een te ondersteunen sector in haar Blue Growth Strategy. Tegelijkertijd heeft het Europese Parlement in 2018 een resolutie goedgekeurd waarin een moratorium op activiteiten van *deep sea mining* gevraagd wordt. *Deep sea mining* is een bedreiging voor de biodiversiteit van de diepzeebodem, die de mens zelf amper kent.

Wij weten dat de Belgische overheid garant staat voor de activiteiten van Belgische bedrijven die aan *deep sea mining* doen in internationale wateren. Welke garanties geeft de Belgische Staat voor die bedrijven, in het kader van de overeenkomsten die met de International Seabed Authority worden afgesloten? Wat is de rol van de Belgische overheid in de International Seabed Authority? Welke acties onderneemt u om de diepzee en diepzeebodem te beschermen?

01.01 Greet Daems (PVDA-PTB): L'entreprise belge Global Sea Mineral Resources exerce des activités dans le "*deep sea mining*". La Commission européenne considère qu'il s'agit d'un secteur à soutenir, mais le Parlement européen a adopté en 2018 une résolution demandant un moratoire. Cette activité constituerait en effet une menace pour la biodiversité des grands fonds marins.

L'État belge se porte garant pour les entreprises belges qui se livrent à l'extraction minière sous-marine dans les eaux internationales. De quelles garanties s'agit-il? Quel est le rôle de l'État belge au sein de l'Autorité internationale des fonds marins? Quelles actions le ministre compte-t-il entreprendre pour protéger les fonds marins et les grands fonds marins?

01.02 Minister Philippe De Backer: Het klopt inderdaad dat de Belgisch Staat in 2013 het sponsorschap op zich heeft genomen van een dochterfirma van DEMA, GSR, om te bekijken hoe het onderzoek naar de rechten die gelden op bepaalde grondstoffen in een bepaalde zone kan gebeuren. Dat brengt voor de Belgische Staat effectief een aantal verantwoordelijkheden met zich mee, vooral het strikte toezicht op de activiteiten die die dochtervennootschap uitvoert. Wij zijn in dat

01.02 Philippe De Backer, ministre: En 2013, l'État belge a repris le sponsoring de GSR, une filiale de l'entreprise DEMA, pour voir comment on peut procéder à l'examen des droits qui s'appliquent à certaines matières

opzicht natuurlijk niet aansprakelijk, maar wij zijn wel mee verantwoordelijk voor het toezicht dat erop gebeurt.

Onze strategie is ervoor te zorgen dat de hele discussie over de exploratie en *deep sea mining* meer in het algemeen kan gebeuren binnen een strikt gereguleerd kader. Vandaag zijn er daarover eigenlijk geen regels. Wij hebben altijd bepleit dat de activiteiten moeten plaatsvinden binnen een internationaal gereguleerd kader. Daarom nemen wij ook heel actief deel aan zowel de Assembly als de Council van de International Seabed Authority. Daar worden verschillende aspecten van het verhaal afgedekt. Er zijn al verschillende submitties geweest rond onder meer de milieu-impact en het economische potentieel.

Voor ons zijn ook een onafhankelijke evaluatie en milieu-effectenrapportering en de samenstelling van een Legal and Technical Commission belangrijk. Op al die vlakken heeft België de expertise en de zienswijze, die wij mee ter beschikking hebben gesteld. Wij hebben zelf ook al een aantal workshops georganiseerd om rond bepaalde onderdelen standpunten te helpen formuleren. Wij werken heel nauw samen met bepaalde partnerlanden, zoals Duitsland, om te bekijken hoe wij steun kunnen krijgen voor onze standpunten over een heel sterk uitgewerkt en gereguleerd internationaal kader. De nationale coördinatie daarvan gebeurt op het niveau van de FOD Economie.

De internationale regelgeving is natuurlijk wel belangrijk. Wij kunnen ofwel nietsdoen, en dan gebeuren er allerlei zaken zonder dat wij controle daarover hebben, ofwel kunnen wij bekijken hoe wij internationaal en nationaal een aantal zaken kunnen afbakenen. Ook op nationaal vlak proberen wij een aantal zaken in gang te zetten, zoals het respect voor de nationaal en internationaal geldende milieuprincipes. Regels zijn natuurlijk essentieel, maar ook de herziening van de wet op het mariene milieu uit 1999, bijvoorbeeld, maakt daarvan deel uit en komt ook in die discussie terug.

Het standpunt dat wij op dit moment innemen, is dat wij het sponsorschap hebben opgenomen en dat daar verantwoordelijkheden bij komen. Wij stellen ons actief en proactief op in de internationale organisaties om een heel duidelijk en strikt gedefinieerd kader te creëren, zodat de exploratie kan gebeuren binnen dat internationaal uitgewerkt kader.

premières dans une zone définie. Nous ne sommes pas responsables mais coresponsables de la surveillance.

À l'heure actuelle, il n'existe pas de règles. C'est pourquoi nous avons toujours défendu l'idée un cadre régulé au niveau international. De ce fait, nous participons activement à la fois à l'Assemblée et au Conseil de l'Autorité internationale des fonds marins, par exemple pour ce qui est de l'impact environnemental et du potentiel économique.

Pour nous, il importe également qu'il y ait une évaluation indépendante, un rapportage sur l'incidence environnementale et la constitution d'une commission légale et technique. La Belgique a mis son expertise à disposition dans tous ces domaines. Nous avons organisé un certain nombre d'ateliers concernant certains volets. Nous travaillons en très étroite collaboration avec des pays partenaires tels que l'Allemagne pour examiner le moyen de rallier les autres à notre point de vue. La coordination nationale passe par le SPF Économie.

La réglementation internationale est importante. Soit nous ne faisons rien et il se passera toutes sortes de choses qui seront hors de contrôle, soit nous examinons comment fixer des balises, sur le plan international et national. À l'échelon national, nous essayons également de faire bouger les choses, par exemple dans le cadre du respect des principes environnementaux qui s'appliquent au niveau national et international. Les règles sont évidemment essentielles mais la révision de la loi sur le milieu marin de 1999 revient également dans les discussions.

Notre position actuelle est que la reprise du sponsoring nous place devant de nouvelles responsabilités. Nous nous montrons à la

fois actifs et proactifs au sein des organisations internationales pour que soit mis en place un cadre très clair et strictement défini pour l'exploration.

01.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Dank u wel voor uw uitgebreid antwoord, mijnheer de minister.

Ik zal het dossier sowieso verder opvolgen. Ik hoop dat u verdere stappen zult zetten om de biodiversiteit te beschermen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vraag nr. 55000859C van de heer Kurt Ravyts en de vraag nr. 55000587C van mevrouw Eliane Tillieux zijn vervallen.

02 Gedachtewisseling met de minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee over de dringende klimaatdossiers.

02 Échange de vues avec le ministre de l'Agenda numérique, des Télécommunications et de la Poste, chargé de la Simplification administrative, de la Lutte contre la fraude sociale, de la Protection de la vie privée et de la Mer du Nord sur les dossiers urgents relatifs au climat.

Ik stel voor dat u nu wat toelichting geeft. Er zijn nog andere vragen, maar niet over dit issue. Nu volgt dus uw debriefing over New York. Dan kunnen wij daarover debatteren en dan gaan we over naar de andere mondelinge vragen.

02.01 Minister Philippe De Backer: Wij hebben in de afgelopen twee à drie jaar geprobeerd om vanuit België en vanuit een Noordzeeperspectief – wat misschien vreemd kan klinken voor het klein stukje zee dat wij hebben – heel bewust een strategie op te bouwen en voor alles wat te maken heeft met klimaat en oceanen op internationaal niveau een aantal zaken in gang te zetten.

Wij weten dat er een heel sterke link is tussen de klimaatverandering en de oceanen, door onder andere de captatie van CO₂, maar ook door alles wat te maken heeft met de stijging van de zeespiegel. Wij hebben geprobeerd om in de afgelopen jaren op verschillende fora actief te worden. Samen met andere landen hebben wij ook geprobeerd, vanuit die oceaansstrategie, een aantal klimaatambities te formuleren. De zorg voor de oceanen en de zorg voor het klimaat gaan volgens ons hand in hand.

In de afgelopen jaren heeft die strategie toch wel wat succes opgeleverd. In de eerste plaats hebben wij ervoor gezorgd dat dit een agendapunt is geworden op internationale fora. Vijf jaar geleden werd daar niet over gesproken. Ondertussen staat de nieuwe COP, die in december in Chili zal plaatsvinden, in het teken van oceanen en zeeën. Het zal een Blue COP zijn. Dat is mede onze verdienste geweest, omdat wij daarop in de afgelopen jaren hebben aangedrongen.

In New York hebben wij twee events georganiseerd, waarvan één als showcase van wat België allemaal aan het doen is rond oceanen, zeeën, klimaat en havens. Anderzijds hebben wij dankzij onze goede contacten een ontbijtevent kunnen organiseren waarop het IPCC-

02.01 Philippe De Backer, ministre: Ces dernières années, la Belgique est partie de la perspective de la mer du Nord pour élaborer une stratégie océanique pour amener les instances internationales à s'occuper de la question du lien entre climat et océans – songeons à la captation du CO₂ et à la montée du niveau de la mer. Avec d'autres pays, nous sommes parvenus à mettre ce point à l'ordre du jour d'enceintes internationales. C'est donc grâce à nous que la conférence sur le climat au Chili sera placée sous le thème des océans et des mers.

À New York, la Belgique a mis sur pied deux événements. Après avoir mis en avant les efforts belges en matière océanique, climatique et portuaire, nous avons organisé un petit-déjeuner événement au cours duquel a été présenté le rapport du GIEC sur le climat, les océans et la cryosphère.

rapport rond klimaat, oceanen en de cryosfeer werd uitgelegd en voorgesteld door een aantal wetenschappers van het IPCC, in het bijzijn van bijvoorbeeld de president van Chili, de president van de Seychellen en de kroonprins van Noorwegen. Verschillende aanwezigen erkenden dat wij een heel grote rol hebben gespeeld door de link tussen het klimaat en de oceanen op de agenda te plaatsen.

Wat wij in New York hebben proberen te doen, is een uitvloeisel van een aantal zaken die wij al hebben gedaan. Ik noem er enkele op. Op het niveau van de International Maritime Organization (IMO) hebben wij samen met andere landen een High Ambition Coalition gevormd om – wij hebben hierop aangedrongen en deze ook verkregen – bindende afspraken te maken over een vermindering van CO₂ en broeikasgassen in de scheepvaart. Daarvoor is dat nooit gebeurd. Het is de eerste keer dat er zo'n akkoord is gemaakt. België is daar mee voor verantwoordelijk.

Ik verwijs ook naar de Brussels Declaration. Wij hebben in Brussel een event georganiseerd waarop heel wat landen aanwezig waren. Ik heb de laatste stand van zaken niet gezien, maar ondertussen hebben een honderdtal landen en organisaties die meeondertekend. In die verklaring wordt gepleit voor meer ambitie op het vlak van oceanen en klimaat, niet alleen wat research betreft, maar ook inzake de standpunten erover. Dat was de essentie van die Brussels Declaration.

Dat heeft er ook voor gezorgd dat wij in New York een aantal zaken hebben kunnen doen. Wij zijn uitgenodigd bij het World Economic Forum, om daar uit te leggen wat wij aan het doen zijn, met onze havens, onze scheepvaart en ons beleid. Wij hebben zelf een event georganiseerd om juist die aspecten van het Belgische beleid beter te belichten in een internationale context. Wij hebben daarvoor samengewerkt met een aantal landen. Er waren ook ngo's aanwezig. Wij hebben met hen kunnen spreken. Wij betrekken dus ook de stakeholders daarbij, in de brede zin. Ook dat is voor ons heel belangrijk.

We zijn erin geslaagd om bijvoorbeeld ook met de private spelers uit de scheepvaart duidelijke afspraken te maken. De reders in België zelf zijn heel ambitieus. We hebben die ambitie ook internationaal kunnen meegeven. Daardoor kon bijvoorbeeld het akkoord op het niveau van de IMO worden beklonken.

Wat wij doen op het vlak van scheepvaart is heel duidelijk. Er zijn twee competitieve modellen. Aan de ene kant is er een model waarbij heel veel wordt geïnvesteerd in nieuwe schepen. Daardoor moet er veel geïnvesteerd worden en is er een hoge CAPEX, maar is de operationaliteit van de schepen natuurlijk veel minder duur, een lage OPEX, dus. Vroeger werd een ander model toegepast waarbij oude schepen werden gebruikt met een hoge OPEX, maar een lage CAPEX. Die twee modellen zijn heel lang met elkaar in competitie geweest.

De Belgen hebben kunnen aantonen dat het eerste model, waarbij geïnvesteerd wordt in nieuwe schepen en nieuwe technologie, op lange termijn veel rendabeler is. Daardoor zijn ze ook het pad kunnen inslaan naar een *zero emission in shipping*. België is daar voortrekker

Ces événements sont le corollaire d'initiatives prises antérieurement par notre pays: songeons à la constitution du petit groupe de pays qui ont conclu des accords contraignants au sein de l'Organisation maritime internationale (OMI) concernant la réduction des émissions de CO₂ et de gaz à effet de serre dans la navigation maritime. La Belgique a organisé à Bruxelles un autre événement qui s'est clôturé par la Déclaration de Bruxelles, qui plaide pour un relèvement des ambitions en matière océanique et climatique. Entre-temps, une centaine de pays ont déjà signé la déclaration.

Nous avons réussi à conclure également des accords avec les opérateurs privés du secteur de la navigation. En Belgique, les armateurs eux-mêmes ne manquent pas d'ambition. Nous avons aussi pu conclure l'accord à l'échelon de OMI.

Nous avons prouvé que le modèle consistant à beaucoup investir dans de nouveaux navires et de nouvelles technologies est plus rentable, à terme, que l'autre modèle, lequel consistait à plutôt utiliser des navires anciens présentant un niveau de dépenses opérationnelles (OPEX) élevé mais de moindres dépenses en capital (CAPEX). La Belgique est pionnière en matière de navigation à émissions nulles.

Nous examinons aussi avec les ports les possibilités en matière de carburants alternatifs. À Anvers, il est question pour le futur d'un port *multi-fuel*. De telles initiatives ont fait en sorte que Jacques Vandermeiren, le CEO de la société portuaire d'Anvers, a été invité comme orateur du secteur privé lors de l'ouverture de la conférence sur le climat à New York.

À l'échelon international, nous

van. CMB heeft een waterstofvoertuig en we investeren in nieuwe innovaties rond schroeven, de structuur van boten enzovoort.

Ook alternatieve brandstoffen worden natuurlijk bekeken in die context. Dat is ook een samenwerking tussen scheepvaart en havens, want die brandstoffen moeten natuurlijk ook in de havens beschikbaar zijn. Dat zijn we dus ook samen met de havens aan het uitrollen. In Antwerpen is er nu bijvoorbeeld sprake van een toekomst als *multi fuel* haven. Al die verschillende alternatieve brandstoffen, die ertoe leiden dat er minder CO₂ en minder broeikasgassen worden uitgestoten, zullen beschikbaar zijn in de haven van Antwerpen. Dat soort initiatieven heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat Jacques Vandermeiren op de opening van de Klimaatconferentie in New York een van de sprekers was uit de private sector om toe te lichten wat zij doen. We versterken elkaar daarin en op die manier proberen we onze leiderspositie te versterken.

We werken natuurlijk ook heel veel samen in internationale context, bijvoorbeeld met de Small Island States, kleine eilandstaatjes die heel hard getroffen worden door de klimaatopwarming, waar vandaag de klimaatopwarming en de stijging van de zeespiegel al voelbaar zijn. We doen voor een stuk aan technologietransfer en proberen ook te helpen. Van hun kant komt er dan steun voor bepaalde initiatieven die wij willen nemen op dat internationale niveau.

Dat zijn een aantal zaken die wij in New York hebben besproken en gedaan kunnen krijgen. Ik denk dat we ook echt concrete maatregelen hebben kunnen afspreken. De privésector doet mee, de stakeholders en de ngo's laten we participeren. Greta Thunberg was ook aanwezig op het event, wat toch bewijst dat er ook een internationaal draagvlak is voor wat wij aan het doen zijn. Ik denk dat we verder de ingeslagen weg moeten bewandelen.

Als afsluiter zou ik willen zeggen dat Sophie, die naast mij zit, voor ons cruciaal is geweest om dat te doen. Zij is op internationale fora zeer actief om dat voor ons, om het zo te zeggen, te bekokstoven, die contacten te onderhouden, die standpunten in te nemen, te formuleren, uit te werken. Dat is voor ons essentieel geweest om dit te kunnen doen in New York. Het is echt de bekroning van twee tot drie jaar hard werken om als België een duidelijke lijn uit te zetten en op het vlak van zeeën, oceanen en klimaat een duidelijke leiderspositie in te nemen.

De **voorzitter**: Ik dank u en uw medewerkers voor het werk dat geleverd is en voor de interessante debatten in New York. Dat was een heel mooie presentatie. De vorige foto deed mij trouwens denken aan een presidentiële campagne – met de juiste of de verkeerde kleuren, naargelang uw overtuiging.

Collega's, zijn er over deze activiteit vragen aan de minister?

02.02 Bert Wollants (N-VA): Niet zozeer over de activiteit zelf, mijnheer de voorzitter. Ik meen dat daarin zeker goede elementen zitten waaruit blijkt dat Europa en België een aantal stappen vooruitzetten. In het verleden is er heel vaak gesproken over het nog verder aanscherpen van normen en controles.

Mijnheer de minister, u weet dat wij werken met SECA-zones om zwavel te beperken. De vraag is hoe wij daar verder mee omgaan? Zullen wij die in de toekomst nog verder uitbreiden? Die stoffen

coopérons avec les petits États insulaires, qui sont le plus touchés par la montée du niveau des mers. Outre le transfert de technologies dont ils bénéficient, nous nous efforçons de les aider; ils soutiennent à leur tour nos initiatives sur la scène internationale.

Nous avons pu convenir à New York de plusieurs mesures concrètes. Le secteur privé y contribue, de même que les parties prenantes et les ONG. Il s'agit à présent de poursuivre dans cette voie.

Ma collaboratrice ici présente joue d'ailleurs un rôle crucial à cet égard en participant très activement à des forums internationaux. Nous avons pu définir une ligne claire en matière de gestion des océans et de climat et nous sommes en mesure d'adopter une position de leader dans ce domaine. C'est le couronnement de deux à trois ans de travail acharné.

02.02 Bert Wollants (N-VA): L'Europe et la Belgique ont clairement fait plusieurs pas en avant.

Nous parlons souvent de renforcer les normes et les contrôles. Les zones de contrôle des émissions de soufre, (*Sulfur Emission Control Areas* – SECA) seront-

hebben immers ook effecten op ons leefmilieu en dergelijke.

Een ander aspect is dat u op een gegeven moment hebt aangekondigd dat u van plan was een emissiemeetnet uit te rollen om een aantal van die zaken op te sporen. Wij weten dat er heel veel schepen onze havens aandoen, en dat is absoluut een goede zaak. Wij weten ook dat daar een heel gediversifieerde scheepsvloot aan te pas komt. Af en toe zijn er toch nog klachten dat die schepen zich niet altijd aan de regels houden. Als u daar iets meer over kunt vertellen, is dat zeker een goede zaak.

Een aantal jaren geleden hebben wij onze normen aangescherpt op het vlak van het verwerken van oude scheepswrakken. In het verleden hebben wij daar een aantal problemen mee gehad. Denk maar aan de Silver Ray en dat soort zaken. Het ging vooral over de sloop van dat schip.

Tegelijkertijd rijst de vraag op welke manier wij er meer vat op krijgen dat de schepen die wij hier vervangen vervolgens niet elders dertig jaar hetzelfde blijven doen zonder dat daaraan een milieuvoordeel verbonden is. Misschien zullen ze nog oudere schepen vervangen, daar ben ik het mee eens, maar wij moeten ook bekijken op welke manier wij daarop meer grip kunnen krijgen. Hoe denkt u daarover?

02.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, kunt u van de technologietransfer met de Small Island States, concrete voorbeelden geven? Wat kan ik mij daarbij voorstellen?

Ik begrijp dat het een geslaagde terugblik is. Wat is de vooruitblik? Hoe kunnen wij verdergaan? Wat staat er nog op de agenda? Wat zijn aandachtspunten voor de toekomst?

02.04 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, in mei hebt u officieel de Belgische steun uitgesproken voor het 30-30-initiatief, dus *the call for action* om tegen 2030 30 % van de oceanen te beschermen. Het is heel gemakkelijk om te verwijzen naar het feit dat 35 % van de Belgische Noordzee reeds beschermd is. Welke bijkomende engagementen zult u opnemen?

Dan heb ik een vraag over diepzeemijnbouw.

Milieuorganisaties hebben opgeroepen om een moratorium in te stellen op diepzeemijnbouw. Een moratorium ligt ook in de lijn van de verklaring van Brussel en zorgt voor de dringende bescherming van de biodiversiteit van de diepzee. Ondersteunt u een dergelijk moratorium op diepzeemijnbouw?

02.05 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de minister, wat wordt er precies bedoeld met Blue Leader? Hoe hebben wij die status van Blue Leader bereikt?

Op welke manier kunnen wij ervoor zorgen dat landen als Saoedi-Arabië, Brazilië en de Verenigde Staten meestappen in onze ambities? Initieel was het de bedoeling om te gaan tot 100 %, maar dat werd dan afgezwakt tot 50 %.

elles encore étendues?

Quel est l'état d'avancement du plan élaboré par le ministre en vue de déployer un réseau de mesure des émissions? Certains navires ne respectent en effet pas encore les règles.

Il y a quelques années, nous avons renforcé les normes relatives à la transformation des anciens navires. Comment faire pour avoir une meilleure emprise sur le remplacement des anciens navires?

02.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen): Le ministre peut-il nous en dire davantage sur le transfert de technologie avec les petits États insulaires? Quels sont les points importants pour l'avenir?

02.04 Greet Daems (PVDA-PTB): La Belgique soutient l'initiative 30-30 qui vise à protéger 30 % des océans d'ici 2030. Quels engagements supplémentaires – outre la protection de 35 % de la mer du Nord – le ministre entend-il assumer? Le ministre soutient-il l'instauration d'un moratoire sur l'exploitation minière des fonds marins, une mesure que réclament les organisations environnementales et qui rejoint d'ailleurs ce que prévoit la Déclaration de Bruxelles?

02.05 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Qu'entend-on en fait par *blue leader* et comment avons-nous atteint ce statut? Comment pouvons-nous faire en sorte que des pays tels l'Arabie saoudite, le Brésil et les États-Unis adhèrent à nos ambitions? Quelles sont à

Dan heb ik een vraag die aansluit bij die van mevrouw Van der Straeten. Wat zijn de volgende stappen in het multilateraal overleg? Hoe zal 2020 het jaar worden waarin klimaatactie en oceanen echt hand in hand gaan, zoals u claimde in New York?

02.06 Minister **Philippe De Backer**: De normering en de controle hierop blijven essentieel. We hebben SECA-zones, er komen NECA-zones. Op dat vlak is er op Europees niveau ook wel een en ander aan de gang. Het is logisch om hierover internationale afspraken te hebben. We passen deze zo snel mogelijk toe. We hebben ook een uitgebreid netwerk van controlemogelijkheden. Er is het snifflervliegtuig dat in staat is om door *plumes* te vliegen. We hebben veel meer geïnvesteerd in toestellen die toelaten om snelle controles uit te voeren aan de kaai zelf. Binnen het kwartier hebben we hiervan een uitslag. Daardoor kunnen we ook meer controleren.

Als er schepen bij ons voorbijvaren maar niet aanmeren in een Belgische haven, worden de havens van de andere landen gewaarschuwd. Dan kunnen er controles uitgevoerd worden. Dat wordt opgevolgd. De gegevens ervan worden uitgewisseld. Dat hele proces loopt redelijk goed.

Het is ook de bedoeling om een emissiemeetnet uit te rollen. Voorlopig bestuderen we hoe we dat op de beste manier kunnen doen. Met de tweede zone die erbij komt, is er een corridor richting Engeland. Zo kunnen we die investering al doen.

Oude scheepswrakken blijven een probleem, om twee redenen.

Ten eerste, is er de Europese wetgeving die moet worden toegepast. Maar de Europese Commissie heeft heel lang gearzeld en gewacht met de certificatie van locaties waar schepen ontmanteld kunnen worden. Dat is een probleem omdat onze Belgische vloot over grote schepen beschikt. Voor kleine schepen is dit niet zo'n probleem, daar zijn voldoende faciliteiten voor. Voor grote schepen is het wel een probleem. Dus dringen we er al lang op aan bij de Europese Commissie om in hun certificatieschema's voorrang te geven aan een aantal locaties in Europa of in de buurt daarvan, waar de grootste schepen kunnen ontmanteld worden. Op die manier zou daarover duidelijkheid bestaan en kunnen we vermijden dat ze in allerijl zouden worden verkocht onder een andere vlag en zo toch nog ergens anders zouden ontmanteld worden, in Indonesië bijvoorbeeld. Dat blijft voor ons een aandachtspunt en wij blijven daarop aandringen bij de Europese Commissie.

Ten tweede, het is correct dat dit soort schepen nadien nog in actie blijft. Toch wens ik te beklemtonen dat het oude model om oude schepen op te kopen en te laten varen stilaan uitdooft omdat de kosten daarvan met betrekking tot de prijzen van brandstof en efficiëntie niet langer opwegen tegenover het investeren in nieuwe schepen. Het model waarbij wordt geïnvesteerd in een hoge CAPEX kost geld maar verdient zich later terug door lagere uitgaven voor brandstof en efficiënter varen. Dat model is aan het winnen. Het oude model waarbij oude schepen worden gekocht en nog twintig tot dertig jaar in de vaart blijven, gaat er stilaan uit. Men ziet dat bijvoorbeeld bij de Griekse reders, die dat model hadden en die nu mee aan het switchen zijn.

présent les prochaines étapes?

02.06 **Philippe De Backer**, ministre: L'établissement de normes et la mise en œuvre de contrôles demeurent essentiels. Des accords internationaux sont en tout cas nécessaires. Nous les appliquons le plus rapidement possible. Grâce aux investissements dans certains appareils, nous avons davantage de possibilités de contrôle. L'échange de données avec d'autres pays se déroule relativement bien.

Nous étudions en ce moment comment déployer le plus efficacement le réseau de mesure des émissions. Grâce à la deuxième zone, nous disposons d'un corridor vers l'Angleterre et nous pouvons réaliser l'investissement.

Les anciennes épaves de navires demeurent un problème car l'Europe a longtemps tergiversé quant à la certification de sites de démantèlement. Ce sont surtout les grands navires qui posent problème. Nous insistons auprès de la Commission européenne pour que la priorité soit donnée à un certain nombre de sites en Europe de manière à éviter que les anciens navires soient vendus en toute hâte. Je tiens à souligner une fois encore que le modèle consistant à racheter d'anciens navires pour les faire naviguer n'a presque plus cours. On le constate, par exemple, chez les armateurs grecs. Le nouveau modèle, pour lequel la Belgique a opté il y a dix ou quinze ans déjà, a entre-temps démontré qu'il est finalement beaucoup plus rentable d'investir dans de nouveaux navires.

Que nous réserve l'avenir? Fin novembre, se tiendra une conférence en Norvège et début décembre, il y aura la conférence

Dat bewijst deels dat het model dat België al tien tot vijftien jaar geleden heeft gekozen navolging krijgt in andere landen omdat het economisch model erachter veel rendabeler en veel beter is. De economie wint altijd, net als het gezond verstand.

Wat komt er nog?

Er is eerst nog een relatief grote conferentie in Noorwegen eind november, waarop wij ook zijn uitgenodigd om daar onze visie mee te delen. In Chili is er begin december de COP. Dat is een belangrijk moment. Het zal een top zijn die in het teken staat van de link tussen klimaat en de oceanen. Daar opnieuw vind ik dat wij aanwezig moeten zijn en onze visie heel sterk moeten verdedigen.

Dat is ook gelinkt aan het leiderschap dat wij hebben getoond. Wij proberen al twee jaar oceanen en klimaat samen op de agenda te krijgen en dat begint nu te lukken. Wij waren een van de eerste landen die dat hebben gedaan en worden nu samen met een aantal landen gezien als een Blue Leader. Dat zorgt ervoor dat wij geloofwaardig kunnen pleiten voor bijvoorbeeld die 30/30-strategie. Er komt een herziening van de conventie op biodiversiteit en van een aantal andere internationale verdragen. Dat zijn de momenten waarop België zijn leiderschap kan omzetten in daden en ons pleidooi voor die 30 % bescherming van oceanen tegen 2030 hard kan maken in internationale verdragen.

Dat zal wat *gemasseer* en discussies vergen met landen zoals China, de Verenigde Staten en Saoedi-Arabië. Dat zijn immers niet de landen die het verst willen gaan, integendeel, maar men ziet wel dat wij erin slagen om ze mee te krijgen. Anders zouden wij bijvoorbeeld nooit een akkoord hebben kunnen sluiten in de International Maritime Organization (IMO) om binnen de criteria de 50 % reductie van CO₂ op te nemen. Als wij naar de techniek erachter kijken, gaan we naar bijna 80 tot 85 %. De scheepvaart zit toch op een pad naar *zero emission*. Iets wat tien jaar geleden quasi onbespreekbaar was, wordt nu een realiteit.

Dat is iets waar België de schouders mee onder heeft gezet en waarbij wij op een deel van het succes mogen bogen. Dat is de vooruitblik: kijken naar harde internationale verdragen en die afdwingbaar maken, om ervoor te zorgen dat de criteria worden gebetonneerd in de internationale verdragen.

Van een moratorium ben ik geen voorstander. Wat er dan zal gebeuren, is dat internationaal een papieren moratorium zal worden afgesproken, waar landen als Rusland en andere gewoon hun voeten aan zullen vegen. Ik heb dan liever een heel sterk kader met milieubepalingen, met strikte regels en toezicht daarop, om ervoor te zorgen dat iedereen in de pas loopt en ook dat, als er *deep sea mining* gebeurt, dit gebeurt op een zo milieuvriendelijke en zacht mogelijke manier. Dat is iets waarin België, opnieuw, een voortrekkersrol speelt. Wij proberen zo aan *deep sea mining* te doen dat we minimale interferentie en interactie hebben met de zeebodem, de biodiversiteit en noem maar op, terwijl andere landen technieken gebruiken die de bodem de facto bijna vernietigen. Dan liever de Belgische aanpak, met een duidelijk gereguleerd kader, met innovatie en minimale invasie. Als men niets doet, krijgt men de grote jongens die eender wat zullen doen. Dat is geen goede zaak voor de

sur le climat au Chili. Cette COP sera placée sous le signe du lien existant entre le climat et les océans et sera donc l'occasion pour nous de montrer notre *leadership* mais aussi de défendre notre vision de la stratégie 30-30. Cela fait deux ans que nous tentons, avec un certain nombre d'autres pays, d'inscrire cette question à l'ordre du jour. Nous sommes dès lors considérés comme des *blue leaders*. Nous parvenons à rallier à notre cause des pays moins "convaincus" comme la Chine et les États-Unis, sans quoi l'accord sur la réduction de 50 % des émissions de CO₂ au sein de l'Organisation maritime internationale n'aurait pas vu le jour. Le secteur maritime est sur la voie du "zéro émission". Un objectif inimaginable, il y a dix ans. La Belgique peut prétendre avoir contribué à cette belle réussite.

Par ailleurs, je ne suis pas favorable à un moratoire étant donné que des pays tels que la Russie ne le respecteront probablement pas. Je préfère mettre en place un cadre fort assorti de règles strictes et de contrôles du respect de ces règles strictes pour que l'exploitation minière des fonds marins soit aussi respectueuse que possible de l'environnement.

La Belgique joue à nouveau un rôle de précurseur sur ce plan en recourant à des techniques réduisant au maximum les interférences avec les fonds marins.

En ce qui concerne le transfert de technologies, nous nous situons en partie sur le plan de l'atténuation. Nous essayons d'aider ces pays à faire adopter leurs revendications par la communauté internationale en leur proposant une assistance juridique et technique. La démarche dépasse le niveau des petits États insulaires. Je peux remettre aux membres de la commission une

biodiversiteit.

liste de conventions de coopération sur ce plan.

Wat de techtransfer betreft, zitten we voor een deel bij mitigatie. Voor een deel proberen we die landen ook te helpen met de eisen die zij formuleren. Zij voelen vandaag al de impact van de klimaatverandering. Wij proberen hen daarbij te helpen om juridisch en technisch een aantal punten op de internationale agenda te plaatsen. Op die manier proberen we hen en hun eisen te steunen. Ik kan een lijstje bezorgen met de samenwerkingsverbanden die we hebben met verschillende van die landen. Soms gaat het ook over havens. Dat gaat niet alleen over Small Island States, dat is breder. Er is een aantal niet onbelangrijke samenwerkingsverbanden binnen dat kader. Ik kan u die gerust bezorgen.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.24 uur.

La réunion publique de commission est levée à 16 h 24.